

ARMÉMUSEUMS LILLA

AGENT SKOLA

BLI EN HEMLIG AGENT!

I alla tider av krig har det funnits hemliga agenter. Från antikens dagar till kalla kriget som tog slut för ungefär 30 år sedan.

Här finns tips för dig som vill öva på att bli en hemlig agent!

VISSTE DU ATT...

Trenchcoaten (skyttegravsrock) togs fram som regnrock till brittiska officerare under första världskriget. Senare var det ett plagg som alla brittiska soldater bar i de blöta och bistra skyttegravarna.

TRENCHCOAT OCH HATT

En klassisk klädsel för agenter är en beige trenchcoat och en hatt.

Med trenchcoaten kan du vika upp kragen så att du inte visar hela ditt ansikte. Hatten kan du dra ned i pannan.

Trenchcoaten är också bra för att den är stor, du kan gömma saker inuti den. Sy gärna ett par stora innerfickor där du kan stoppa ned alla dina agentsaker.

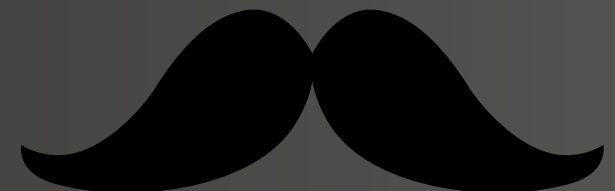
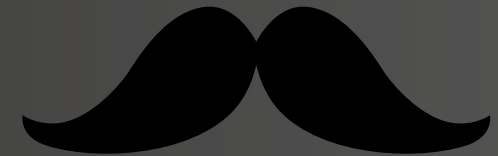

PERUKER OCH MUSTASCHER

Lösmustasch eller peruk är mycket bra att använda sig av när man är agent.

Då kan man smyga nära den man spanar på.

Blir man upptäckt får man fly runt hörnet för att sen ta av sig mustaschen eller peruken, och vips, ingen vet att det var du.

SMÄLT IN I OMGIVNINGEN

Det kan också vara bra att ha ett par förklädnader redo i hemmet om du måste ge dig ut på en plats där du ska smälta in.

Till exempel kan det vara bra att ha en bygghjälm och snickarbyxor hemma om du ska spana på ett ställe där det rör sig byggarbetare.

Städutrustning är toppen! En person som sopar smälter ju in överallt.

SKAFFA RÄTT UTRUSTNING!

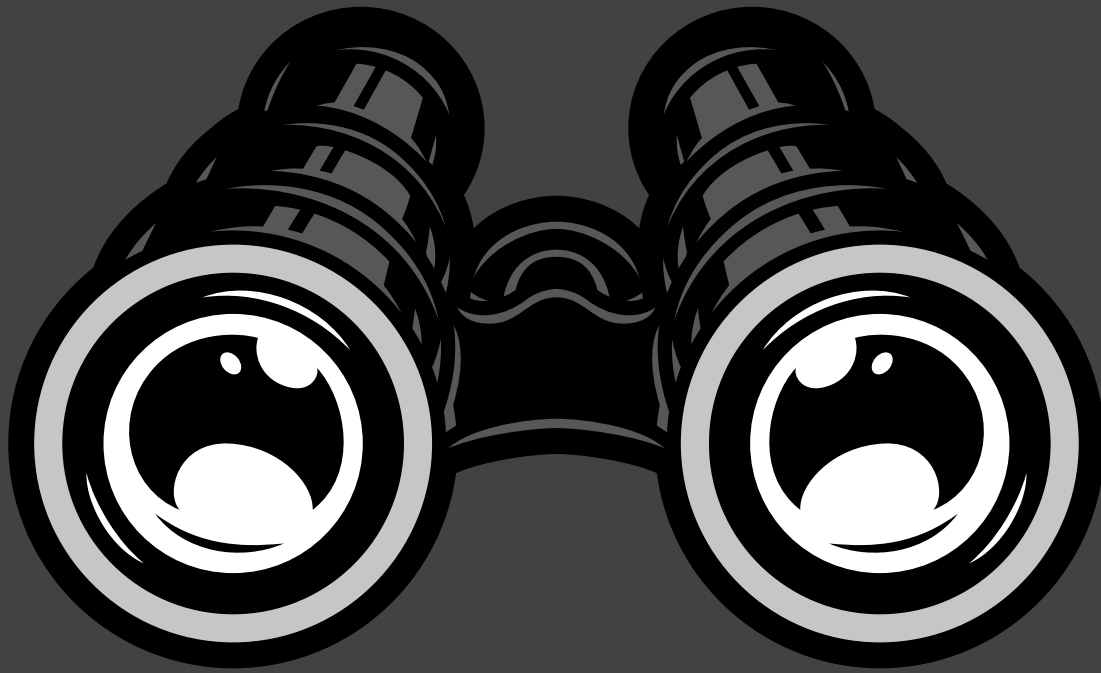
BYT UTSEENDE SNABBT

Ett annat knep är att ha en jacka med ett färgglatt innerfoder.

Blir du upptäckt, spring bakom ett hörn och vänd jackan ut-och-in.

Ingen kommer känna igen dig med en helt annan färg på jackan.

Detta tillsammans med peruk eller mustasch är mycket effektivt som agentförklädnad.

KIKARE OCH ANDRA PRYLAR

Kikare måste alla agenter ha. Du kan ha en liten kikare som du lätt kan gömma.

Handskar är ofta nödvändigt, du vill inte lämna dina fingeravtryck!

En väska där du kan förvara dina agentsaker. Det kan också vara en ryggsäck. Gärna med ett par hemliga fack i.

FICKSPEGEL

Det kan vara bra att ha en liten fickspegel. Med den kan du titta runt hörn eller över saker. Den kan även användas till att signalera om det är sol ute. Med en spegel kan du också kontrollera din förklädnad. En lösperuk som sitter snett väcker genast misstankar.

VISSTE DU ATT...

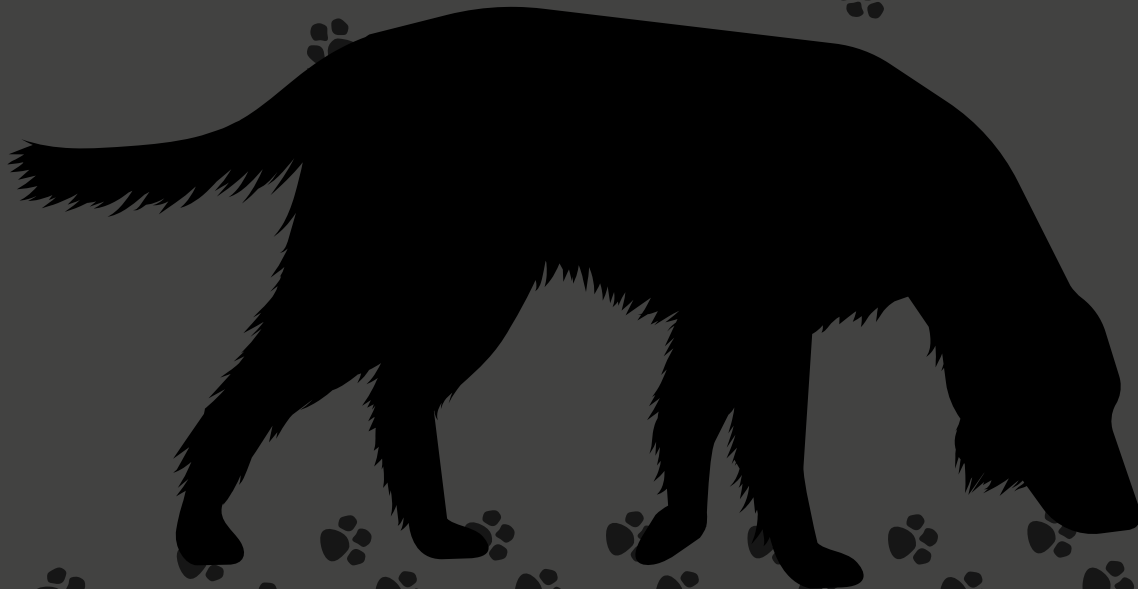
Under första världskriget fick de franska soldaterna varsin liten fickspegel. Denna skulle de fästa på sin bajonett och sedan kunde de kika upp över kanten till skyttegraven, för att inte fienden skulle kunna skjuta på dem.

VISSTE DU ATT...

Hunden har ett otroligt bra luktsinne och har 220 miljoner luktreceptorer i nosen. Vi människor har 5 miljoner. Hunden är mycket bra på att upptäcka dofter, som exempel katter som stryker runt och doften av oss människor!

HUNDGODIS

Hundar kan vara luriga. De är mycket duktiga på att få upp spår efter agenter.

Tips är att alltid ha med sig hundgodis eller ett hundben. Då kan du lätt kasta det till hunden om den jagar dig eller skäller.

**TIPS! Kolla i dina
föräldrars garderob.
Där kan du säkert hitta
en hel del bra kläder
som du kan ha som agent.**

HITTA PÅ ETT EGET KODNAMN

KODNAMN

Alla agenter har kodnamn så nu gäller det att du skaffar dig ett sådant.

Ofta är kodnamn ett vanligt namn på människor, som Bengt och Birgitta.

Men visst är det roligare med något annat?!

Till exempel kan du tänka på ett djur som beskriver hur du är:

Örnen om du
är bra på att spana

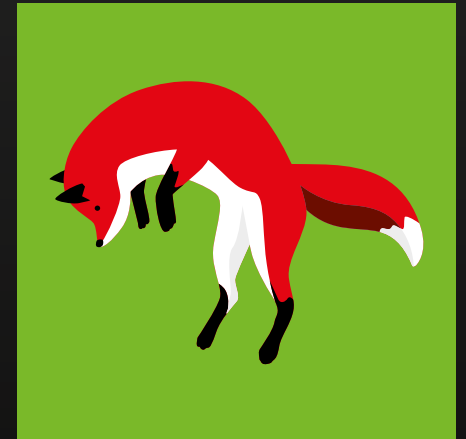
Musslan om du
är bra på hemligheter

Kameleonten om du
är en mästare på
utklädningar

Grävling om du
är bra på att hitta
information

Räven om du
är en listig smygare

HITTA PÅ ETT EGET KODNAMN

Förresten måste det inte vara djur,
det kan vara andra typer av namn.
Blåsippan, Åskan, Mexico, Tårtan,
Viking och många, många fler
Ta god tid på dig så du blir nöjd
med ditt kodnamn!

SKICKA HEMLIGA MEDDELANDEN

Som agent kan du behöva skicka
hemliga meddelanden till dina agentkompisar.
Här finns några tips på hur du kan göra...

OSYNLIGT BLÄCK

Ett mycket gammalt sätt att skicka hemliga meddelanden på är att skriva med citronsaft.

För en ovetande ser det ut som ett tomt papper men din agentkompis vet förstås att om man värmer upp pappret kommer texten fram.

Ditt osynliga meddelande kan värmas i ugnen i ett par minuter på 150 grader.

Be en vuxen om hjälp.

VISSTE DU ATT...

Operation Barbarossa var det täckord som användes i Tyskland för anfallet på Sovjet (nuvarande Ryssland) under andra världskriget.

TÄCKORD

Du och din kompis kan komma överens om att ett helt vanligt ord eller en mening egentligen betyder något annat.

Till exempel kan en oskyldig mening som *Jag är sugen på glass* egentligen betyda *Vi har ett nytt hemligt uppdrag!*

FÖRSTA BOKSTAVEN BILDAR ORDET

Du kan dölja ditt hemliga meddelande i en helt vanlig oskyldig text genom att låta första bokstaven i varje ord bilda det hemliga meddelandet.

Till exempel kan du skriva så här:

Vanlig text: **V**iktigt **a**tt **r**iktigt **n**yfikna **i**ndivider **n**osar **g**rundligt

Hemligt meddelande: **VARNING**

CEASARS CHIFFER

Julius Ceasar som var kejsare i Rom ungefär 100 år före Kristus brukade skicka meddelanden med en särskild kod eller ett chiffer som det också heter.

Han använde sig av det vanliga alfabetet men tog den tredje bokstaven efter den han egentligen skulle skrivit. Nedan ser du det riktiga alfabetet (klartext) och chifferalfabetet som du skriver ditt hemliga meddelande på.

Klartext: **A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z Å Ä Ö**

Chiffertext: **D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z Å Ä Ö A B C**

Här är ett exempel på hur det kan se ut som meddelande.

Meddelande skrivet
med Ceasars chiffertext:

P H G G H O D Q G H X P R X X D J H X

Hemligt meddelande i Klartext:

M E D D E L A N D E T M O T T A G E T

MURARCHIFFRET

Istället för bokstäver kan du använda hemliga tecken att skriva ditt meddelande på.

Ett sådant system är murarchiffret.

Man väljer ut tecknen ur figuren nedan.

VISSTE DU ATT...

Hemlig skrift där chiffer och kod används kallas *kryptografi*.

Ordet krypto är grekiskt och betyder dold.

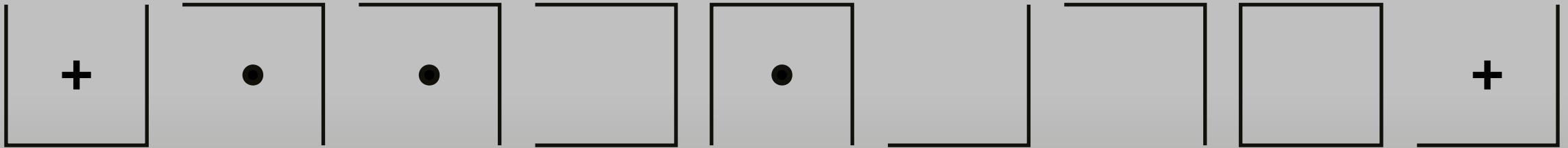
A	B	C
D	E	F
G	H	I

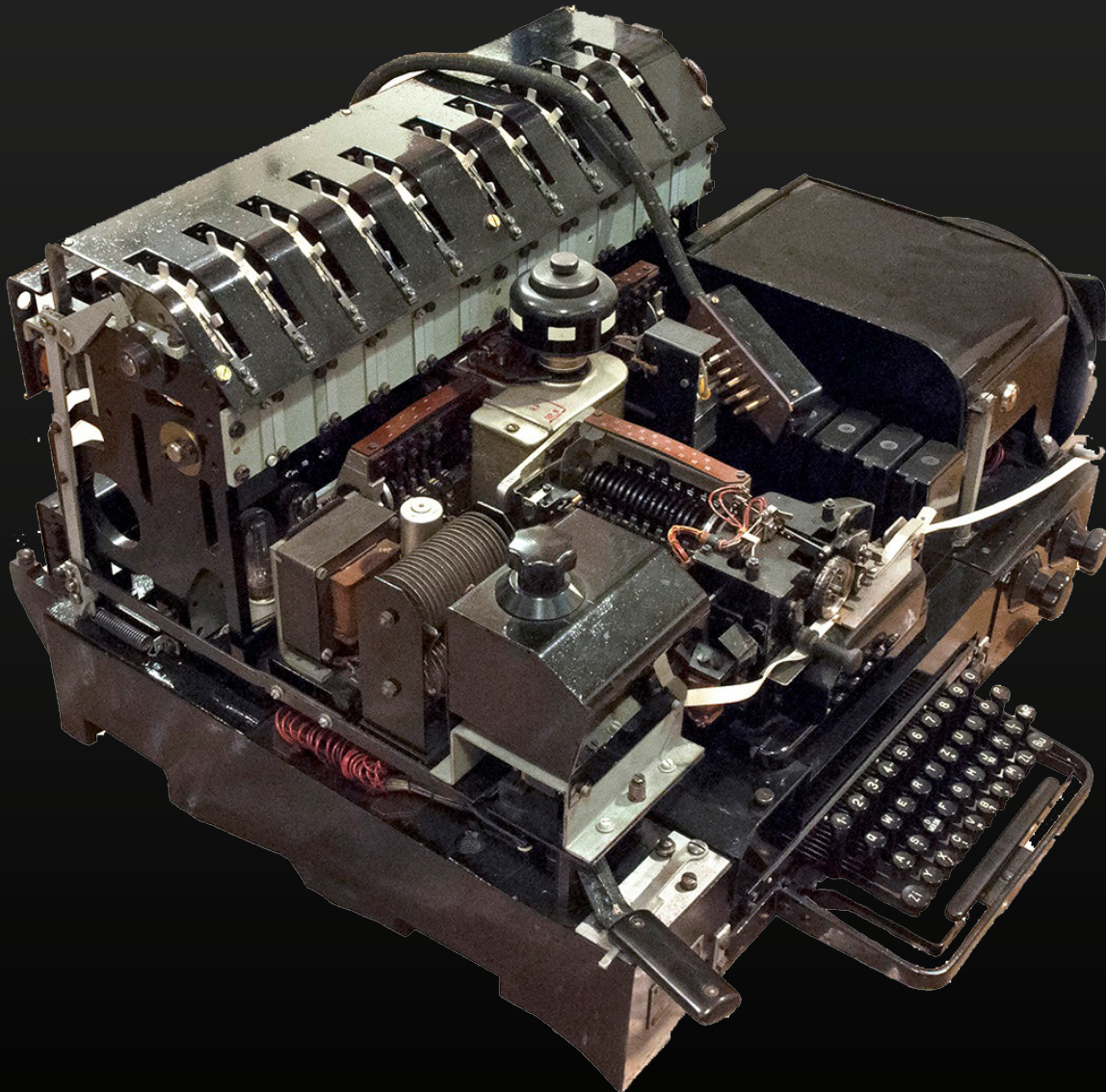
J	K	L
M	N	O
P	R	S

T	U	V
X	Y	Z
Å	Ä	Ö

LÖS MURARCHIFFRET

Vad står det här?

VISSTE DU ATT...

Bilden visar G-skrivaren. Det är en krypteringsmaskin som tyskarna använde för att skicka hemliga meddelanden under andra världskriget.

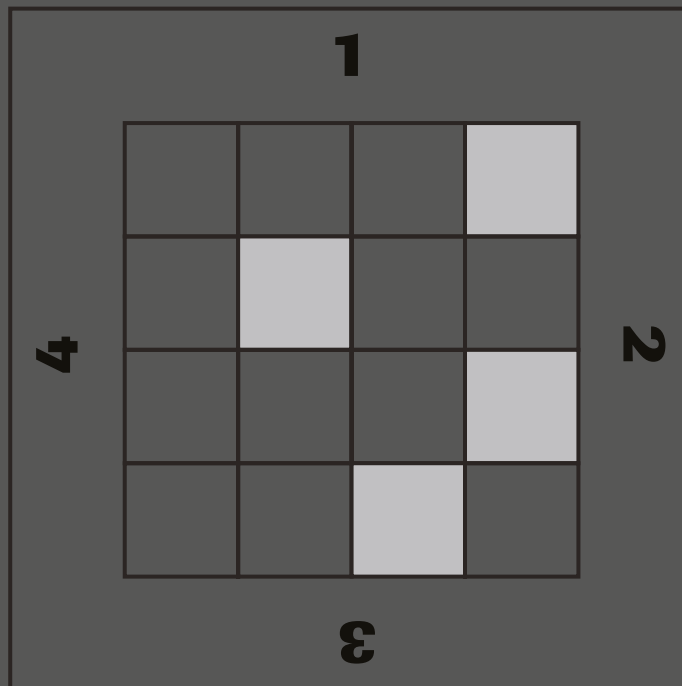
Det går att ställa in G-skrivaren på en triljon olika kombinationer. En svensk som hette Arne Beurling lyckades knäcka koden och sedan kunde svenskarna läsa många av de hemliga meddelanden som tyskarna skickade till varandra.

HÅLKRYPTO

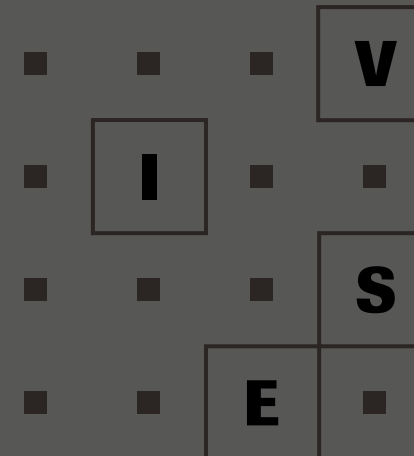
För att använda den här metoden för att skicka hemliga meddelande på behöver du göra en schablon.

Gör så här:

1. Ta ett papper och klipp ut vissa rutor.
2. Skriv 1, 2, 3 och 4 på varsin kant.

3. Börja med att lägga schablonen med siffran 1 uppåt. Skriv de första bokstäverna i ditt hemliga meddelande i rutorna.

4. Vrid schablonen ett kvarts varv så att siffran 2 ligger uppåt. Fortsätt fylla i ditt meddelande.
5. Sedan vrider du schablonen ännu ett kvarts varv så att siffran 3 kommer uppåt och fortsätter med ditt meddelande.
6. Slutligen vrider du schablonen så att siffran 4 ligger uppåt och avslutar ditt meddelande.

S K V
I L
O S
E

S C K V
K I L
O A S
N E

S C K V
K I F L
Y O A S
N R E A

Klartexten **Vi SES KLOCKAN FYRA**

Har blivit hålchiffertexten **SCKVKIFLYOASNREA**

BESTÄM EN HEMLIG PLATS

Kom överens med din agentkompis om en särskild plats där ni lämnar meddelanden till varandra.

Om ni hittar en ihålig stubbe är det en fenomenal plats att lämna meddelanden på.

PASSAR DU SOM HEMLIG AGENT?

VILKA PÅSTÅENDEN STÄMMER PÅ DIG?

Räkna ihop dina poäng så får du veta svaret.

A	3 poäng	Du har en hel låda hemma med peruker och utklädningskläder	
	2 poäng	Du har din gamla Halloween-monsterdräkt och morfars gamla hatt	
	1 poäng	Du har kvar dina kläder från luciatåget på förskolan	
B	3 poäng	Du har superkoll på dina grannar och dina kompisars föräldrar	
	2 poäng	Du kan namnen på andra lärare än dina egna	
	1 poäng	Du minns inte vad alla heter i din klass	
C	3 poäng	Du kan flera språk och funderar på att lära dig teckenspråk	
	2 poäng	Du kan två språk samt beställa efterrätt på ett tredje	
	1 poäng	Du tycker det räcker med ett språk och blir lite trött på språklektionerna	

D	3 poäng	Du brukar skicka egna kluriga rebusar till alla du känner och ingen kan lösa dem	
	2 poäng	Du tycker det är ganska kul att lösa kluringar	
	1 poäng	Du förstår inte vitsen med rebusar men gillar gåtor	
E	3 poäng	Du brukar följa efter folk som du inte känner, spanar efter vilket fuffens de har för sig	
	2 poäng	Du brukar tjuvlyssna på andras samtal	
	1 poäng	Du sitter helst med hörlurar när du är bland folk	

Summa:

13-15 poäng

Du verkar redan vara en hemlig agent!

8-12 poäng

Du har helt klart talang som hemlig agent!

1-7 poäng

**Du behöver öva lite mer på vissa saker.
Kämpa på!**

OBSERVERA!

**Du kommer kanske att bete dig
lite skumt som hemlig agent.**

**Kanske någon kommer att fråga
vad du pysslar med egentligen.**

**Men lugn, säg bara att du leker,
det är ju värsta luringen av dem alla!**